

Naturvård
Linda Stöberg

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET KORSDALEN, ÅRJÄNGS KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsas med den svarta heldragna linjen på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Områdets exakta gränser har fastställts efter en inmätning av Lantmäteriet.

Naturreservatets namn ska vara naturreservatet Korsdalen

Syfte med reservatet

Syftet med naturreservatet Korsdalen är bevara och utveckla biologisk mångfald i ett område med värdefull lövträdsrik naturskogsartad gammal barrskog. Strukturer som död ved, lövträd och gamla grova träd ska förekomma i en för naturtypen gynnsam omfattning. Området ska tillsammans med andra skyddade skogsmiljöer i omgivande landskap ge goda förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av typiska växt- och djursamhällen.

Syftet uppnås genom att skog och myr tillåts att utvecklas fritt, exploatering och arbetsföretag i området förhindras. Restaureringsåtgärder utförs som innebär återskapande av lövrika skogar på utvecklingsmark.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

Föreskrifterna gäller inte de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan, eller förvaltares skötsel enligt fastställd skötselplan.

Föreskrifterna gäller inte heller den uppföljning av områdets skötsel och naturvärden eller av miljöns utveckling i stort, inklusive nödvändig provtagning och insamling av bestämningsmaterial, som utförs av eller på uppdrag av Länsstyrelsen eller Naturvårdsverket. Sådana undersökningar skall ske i samråd med reservatsförvaltningen.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden:

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. avverka träd och buskar eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
2. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika, dämna, leda bort vatten eller anordna upplag
3. dra fram mark- eller luftledning
4. använda eller sprida kalk, gödselmedel eller växtnäringssämnen
5. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
6. framföra fordon, exempelvis cykel, traktor, snöskoter och terränghjuling (s.k. fyrhjuling)
7. uppföra byggnad eller annan anläggning

Föreskriften A1 gäller inte slyröjning eller kvistning för underhåll av siktgator vid befintliga jaktpass.

Föreskriften A6 gäller inte för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsföreskriften (1975:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation undviks.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter förpliktas att tåla:

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatets yttergränser enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar
2. uppsättande och underhåll av informationstavlor vid parkeringsplats, längs markerad led och vid kulturlämningar
3. undersökningar av skogliga strukturer, djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive provtagning och nödvändig insamling av bestämningsmaterial
4. biotopvårdande avverkning, röjning, gallring och ringbarkning och andra åtgärder enligt skötselplan, bilaga 4

För en mer detaljerad redovisning av vad föreskrifterna under B innebär hänvisas till gällande skötselplan för området.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet, samt om ordningen i övrigt inom reservatet:

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. samla in ryggradslösa djur, t ex skalbaggar, snäckor och fjärilar
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd, stående och omkullfallna träd, och buskar
4. framföra fordon, exempelvis cykel, traktor, snöskoter och terränghjuling (s.k. fyrhjuling)

Föreskriften C3 gäller inte slyröjning eller kvistning för underhåll av siktgator vid befintliga jaktpass.

Föreskriften C4 gäller inte för älghjortar eller liknande som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsföreskriften (1975:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation undviks.

Länsstyrelsen beslutar att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling. Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller dessa föreskrifter omedelbart efter ikraftträdande, även om de överklagas.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen en skötselplan för naturreservatet (se bilaga 4). Skötselplanen kan vid behov revideras inom ramen för syfte och föreskrifter i beslutet.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Naturreservatet Korsdalen
Län	Värmland
Kommun	Årjäng
Lägesbeskrivning	Nio kilometer nordost om Årjäng
Församling/Socken	Sillerud
Topografisk karta	10C NV
Ekonomisk karta	10C 8a
Naturgeografisk region	Kuperad sydlig boreal
Kulturgeografisk region	Värmland och Dalslands dalbygder. Skogsbygd
Fastighetsknutna rättigheter som reservatet berör	Del i vattenområdet Tenvik GA:5 sektion 1:3,1, sektion 2:5,2 Del i Björnsjön-Tjärnsäters vägsamfällighet Bygg.:5,3 %, Underh.:6,3 % Servitut 1765-05/79. A Rätt att i anslutning till befintlig väg iordningställa och nyttja parkeringsplats för 2-3 personbilar samt rätt att i anslutning till parkeringsplatsen sätta upp informationstavla. Belastar Åsebyn 1:112 Servitut 1765-05/79. B Rätt att anlägga och nyttja vandringsled från parkeringsplatsen till reservatsgränsen, d.v.s. Åsebyn 1:119s västa gräns. Belastar Åsebyn 1:112
Fastigheter	Åsebyn 1:119, del av Tenvik 1:133
Areal	58,8 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen Värmland

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

Skogsvårdsstyrelsen genomförde under 90-talet en inventering av nyckelbiotoper (skogsområden med förutsättningar att hysa hotade arter). 1995 besökte Skogsvårdsstyrelsen den aktuella fastigheten. Man fann då flertalet större nyckelbiotoper och objekt med naturvärden som var belägna i en koncentration i den bortre, östra delen av skogsskiftet. I november 2003 kontaktades Länsstyrelsen av Bengt Jonsson, Jordabyrån, ombud för de dåvarande skogsägarna. Skogsfastigheten skulle delas upp mellan markägarna och i samband med detta ville ägarna ha en uppgörelse om befintliga naturvärden med Länsstyrelsen och Naturvårdsverket. Länsstyrelsen besökte området och konstaterade att det innehåller mycket höga skyddsvärden som bör säkerställas långsiktigt i ett naturreservat. Svefa i Karlstad har värderat och lett förhandlingen mellan de f.d. markägarna och Naturvårdsverket. 2009 kontaktas Länsstyrelsen av ägaren till grannfastigheten angående de nyckelbiotoper som finns på den. Länsstyrelsen besökte området och presenterade ett förslag till gräns under vintern 2009. Området värderades av Svefa i Örebro och 2010 tecknades ett inträngsavtal på delar av fastigheten.

Remissinstansernas och sakägares synpunkter

Årjängs kommun påpekar vikten av samarbete med markägare och framför oro för att arbetet skett i strid med markägarnas vilja. Kommunen framför också oro för att markägarna inte ska ersättas för användande av väg fram till reservatet och upplyser om att vägen brukar låsas med bom. Årjängs kommun vill även framföra farhågor om att reservatsbildning är början på ett större reservatsområde och att det leder till att värdet på övriga fastigheter i området sjunker.

Ulf T Carlsson har vid genomgång av tidigare fågelinventeringar i området inte funnit några ytterligare arter och tillstyrker därför bildandet i enlighet med föreslaget beslut och skötselplan.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Länsstyrelsen påbörjade arbetet med reservatsbildning på förslag av markägare och området utökades sedan på förslag av ägare till grannfastighet så arbetet har skett i samråd med berörda markägare. Andelar i väg utreds i samband med att Lantmäteriet gör en fastighetsreglering vid köp av fastigheter och har i samband med det har staten erhållit delar i berörda vägar och är därmed ekonomiskt delaktiga i underhåll av vägen. I samband med köpet har ett servitut bildats för att sätta upp information, anlägga parkeringsplats för 2-3 personbilar samt rätt att anlägga och nyttja vandringsled från parkeringsplatsen fram till reservatsgränsen. Att vägen stängs med bom är vanligt förfarande bl.a. för att undvika skador på väg vid tjällossning, övriga frågor kommer att föras inom vägföreningen. För närvarande finns inga planer på att utöka området, men om så skulle ske i framtiden så kommer markägarna att ersättas för värdeminskningen.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING OCH INTRESSEPRÖVNING

Beskrivning av omgivande landskap och reservatet

Naturreservatet Korsdalen ligger i en trakt som utpekats för dess höga naturvärden, *Västra Värmlands och nordvästra Dalslands lövrika igenväxningsmarker*, som beskrivits av Naturvårdsverket (Löfgren & Andersson 2000). Naturvärdena är generellt knutna till den relativt väl sammansatta och för trakten stora arealen sammanhängande naturskog som finns i området. Naturreservatet ligger i en koncentration av nyckelbiotoper och objekt med naturvärdesklass enligt nyckelbiotopsinventeringen.

Inom reservatet utgörs större delen av arealen av mer eller mindre naturskogsartad skog med endera grandominans på växtligare mark eller talldominans på höjdryggar med tunt jordtäckje. Inslag av lövträd finns över hela arealen gammelskog, men i olika grad. I brantare sluttningar är förekomsten av asp stor. Även gamla björkar förekommer här och var. Terrängen är kuperad och flera små branter förekommer, ofta med sumpskog eller lövrikt kärr nedanför. Övervägande delen är bestånden äldre än hundra år. Några mindre områden utgörs av yngre tallskogar i 15-års åldern. Spridda spår efter tidigare skogsbränder syns på tallstubbar.

Flertalet hotade kryptogamer som hittats i området är knutna till gamla aspar, asplågor eller barkfallna björkar i fuktig och stabil miljö. I några riktigt blöta partier, bl.a. kring Svarttjärnet i nordvästra delen, finns en mycket välutvecklad blandsumpskog med bitvis stort inslag av klibbal och grövre björk. Närheten till skogstjärnet och den omgivande slutna gammelskogen bidrar till hög luftfuktighet i lokalklimatet vilket gynnar flertalet krävande mossor och lavar.

Här och var är granskogen tät och självgallring genom konkurrens i kombination med insekts- och svampangrepp har fläckvis skapat en hel del torrträd och lågor. Färska arttypiska hackmärken efter den hotade tretåiga hackspetten finns spridda i hela gammelskogen. På höjderna där gran dominerar är skogen fläckvis mycket hänslavrik. I några sumpskogspartier förekommer även granlångor i olika nedbrytningsgrader.

Hällmarkstallskogen innehåller begränsat med död ved, endast spridda torrakor och brandstubbar. Dock finns flertalet överståndare kvar sedan flera århundraden tillbaka.

Motiv till skydd

Genom en reservatsbildning vid Korsdalen bevaras ett sammanhängande skogsområde, med äldre naturskogslik skog, med hotade arter och viktiga strukturer som döende och döda träd, gamla och senvuxna träd samt ett högt inslag av lövträd. Genom ett omfattande och till övervägande delar rationellt skogsbruk har många naturliga skogsbiotoper minskat kraftigt i omfattning. För växt- och djurlivet viktiga strukturer och processer som var vanliga före ett aktivt brukande av skogen håller på att försvinna. Processer som eld och intern dynamik som i

naturtillståndet är viktiga för föryngring av skogsekosystemen, har i det närmaste upphört. För de arter som är knutna till naturskogsartade skogar, med krav som inte tillgodoses i den brukade skogen, är ytterligare reduktion av biotopareal troligen förödande för deras långsiktiga överlevnad. Reservatet innehåller en prioriterad naturtyp, utpekad i EU:s habitatdirektiv, nämligen taiga. I området förekommer många hotade kryptogamer som är beroende av ett stabilt mikroklimat med hög luftfuktighet. Avverkningar eller utglesningar leder ofelbart till ökad uttorkningsrisk varvid dessa känsliga arter riskeras

Som naturreservat kommer området att skötas med som enda syften att gynna naturvärdena och att tillgängliggöra området för det rörliga friluftslivet. Naturvårdande åtgärder utförs för att skapa fler samt bevara livsmiljöer för de hårt trängda skogslevande arter som har en fristad i området.

Vid allmänhetens besök i området är upplevelsen till stor del beroende av stillhet och relativ orördhet; det ger tid för ostörd kontempleration över syn- och hörselintryck. Motorljud och andra störningar som hör till det vanliga samhällslivet undviks genom flera av föreskrifterna.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett mycket skyddsvärt område vars naturkvalitéer endast kan säkerställas genom att det undantages från skogsbruk och arbetsföretag som påverkar mark, flora och fauna.

Överensstämmelse med planer, internationella åtaganden, miljökvalitetsmål med mera

Bildandet av naturreservatet Korsdalen är en del i Länsstyrelsens arbete med miljökvalitetsmålet "Levande skogar" samt är del i arbetet med miljökvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv". Beslutet är även ett led i Sveriges internationella åtaganden (Natura 2000) om skydd av den biologiska mångfalden. Beslutet följer nationella och regionala riktlinjer och strategier för prioritering av naturreservatsskydd, vilka bygger på Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden.

Beslutet bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Ingen kommunal detaljplan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen finns som berör området. Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans eller proportion mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde, ett ställningstagande som brukar refereras till som proportionalitetsprincipen. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte

går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte för allmänintresset, samtidigt som markägarna genom intrångsersättning och köp kompenseras för sin ekonomiska förlust.

Upplysningar

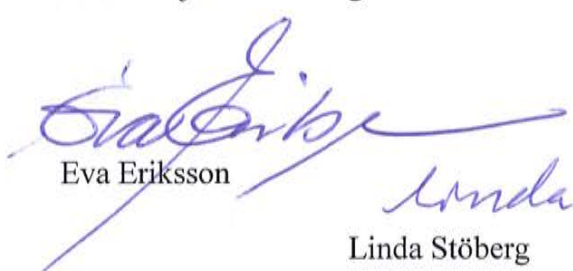
Länsstyrelsen är enligt punkten A2 bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, ansvarig för att bedriva tillsyn över reservatet. I tillsynen ingår att övervaka att reservatsföreskrifterna följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter, om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Eftersom området syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6, 10 och 29 §§ skogsvårdslagen ska inte tillämpas inom naturreservatet (se 4 § skogsvårdslagen). Det ansvar som markägaren har enligt skogsvårdslagen är efter reservatsbildningen statens ansvar.

Hur man överklagar, se bilaga 6

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Eva Eriksson. Föredragande har varit biolog Linda Stöberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson, antikvarie Fredrik Berg, enhetschef Anders Walldorf, verksamhetschef Torben Ericson samt länsråd Björn Sandborgh.

Eva Eriksson

Linda Stöberg

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Områdesbeskrivning

BESLUT

2012-09-03

Dnr: 511-426-12

4. Skötselplan
5. Karta över Naturtyper
6. Hur man överklagar

Sändlista

Bengt Danielsson, Tenvik Udden, 672 91 ÅRJÄNG

Britt Danielsson, Brunnsvägen 7, 672 31 ÅRJÄNG

Eilert Dahlström, Tenvik 402, 672 91 ÅRJÄNG

Birgitta Andersson, Tenvik Björkliden, 672 91 ÅRJÄNG

Dan Andersson, Tenvik Björkliden, 672 91 ÅRJÄNG

Björnsjön – Tjärnsäters vägsamfällighet, c/o Bo Danielsson, Brunnsvägen 7, 672 31 ÅRJÄNG

Tenvik – Sällaby vägsamfällighet, c/o Peder Evertsson, Tjärn Mobacken, 672 91 ÅRJÄNG

Skogsstyrelsen Region Svea, Box 1350, 751 43 UPPSALA

Årjängs kommun, Box 906, 672 29 ÅRJÄNG

Årjängs kommun, Att. Tomas Axelsson, Box 906, 672 29 ÅRJÄNG

Värmlands läns Jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MOLKOM

LRF, Länsförbundet i Värmlands län, Köpmannagatan 2 4 tr., 652 26 Karlstad

Wermlands Ornitologiska Förening, c/o Björn Arvidsson, Lignellsgatan 3A, 654 63
KARLSTAD

Värmlands Botaniska Förening, c/o Per Larsson, Fallängsvägen 39 A, 671 51 ARVIKA

Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD

Ulf T. Carlsson, Älvsborgsvägen 6, 681 43 KRISTINEHAMN

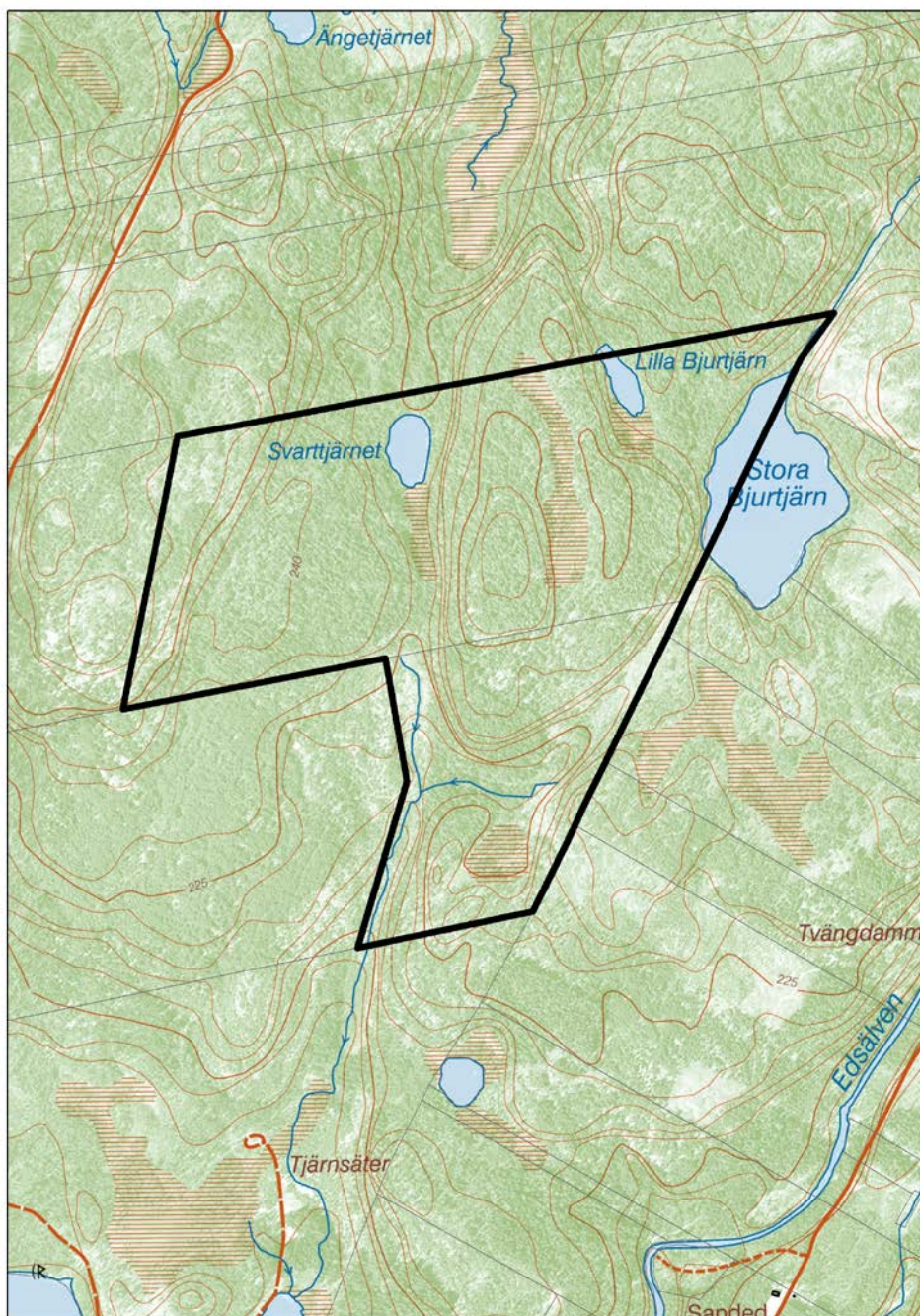
LRF, Länsförbundet i Värmlands län, Köpmannagatan 2 4 tr., 652 26 KARLSTAD

Samhällsbyggnad

Miljöanalys

Lantbruksstöd

Miljöskydd/ Naturvårdsärenden

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188

Beslutskarta för naturreservatet Korsdalen (heldragen svart linje)

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188

Översiktskarta för naturreservatet Korsdalen (skrafferat område)

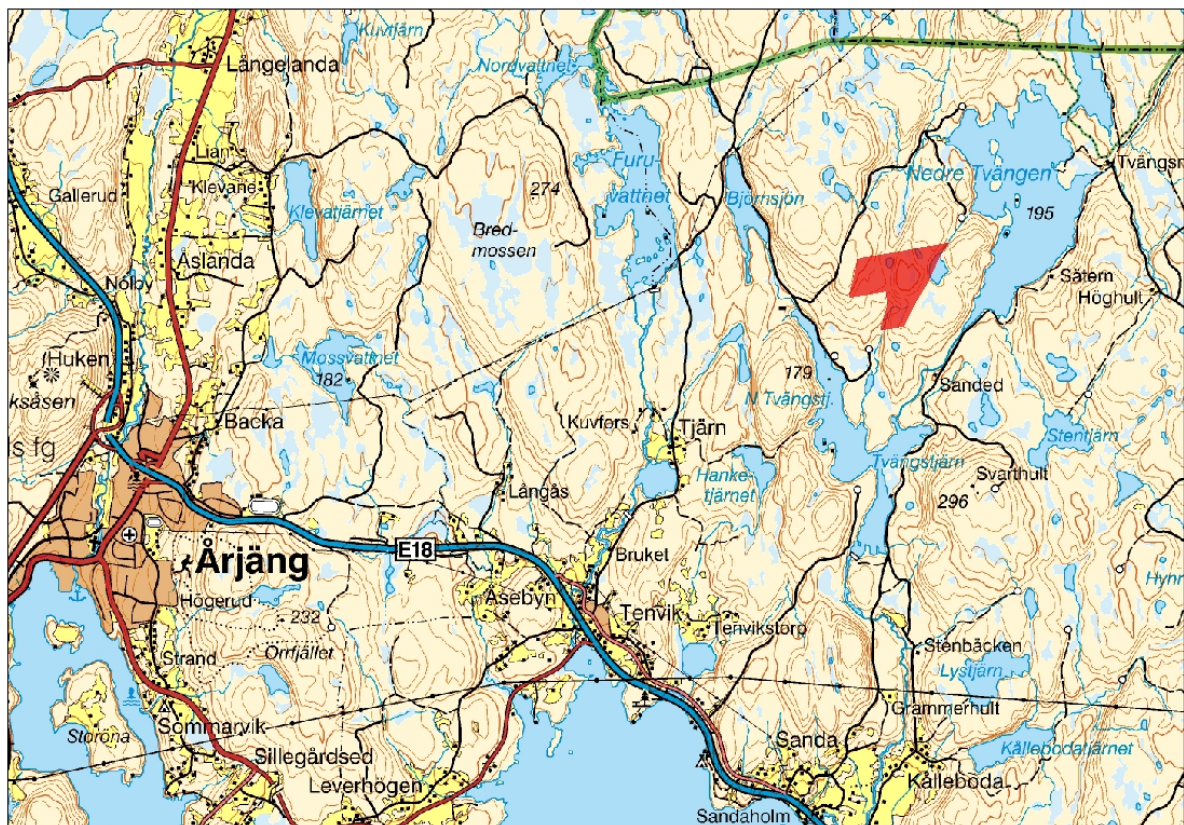

Områdesbeskrivning Korsdalen

Allmän beskrivning

Området är beläget ca 9 km nordost om Årjäng, nästan 5 km nordost Åsebyn. Det beskrivna skogsområdet ligger i en koncentration av nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Totalt uppgår området till ca 59 hektar varav ca 54 hektar utgör produktiv skogsmark. Begränsad areal består av myr och av skogstjärnarna Svarttjärn, Lilla och Stora Bjurtjärn. Skogstyperna fördelas grovt på två olika biotop typer: blåbärsgranskog med varierat och bitvis högt inslag av löv, framförallt asp, samt ljung/lavrik tallskog med inslag av hållmarker med gammal tall och inslag av gran och gamla lövträd

Mindre partier hyser även rikare berggrund där bl.a. blåsippa och kranshakmossa noterats. Terrängen är kuperad och flera små bergbranter förekommer, ofta med blandsumpskog eller klibbalkärr nedanför. Övervägande delen av bestånden är äldre än hundra år. En tall på höjden söder om Lilla Bjurtjärn har åldersbestämts till hela 396 år! Några mindre områden utgörs av yngre tallskogar i 20-års åldern. Spridda spår efter tidigare skogsbränder syns på tallstubbar.

Översiktskarta med Korsdalens läge (röd färg).

Naturvärden

Korsdalen är belägen i en särskilt värdefulla trakt; *Västra Värmlands och nordvästra Dalslands lövrika marker* som beskrivits av Naturvårdsverket (Löfgren & Andersson 2000). Naturvärdena är generellt knutna till den relativt väl sammansatta och för trakten stora arealen sammanhängande naturskog som finns i området. 38 hektar hyser mer eller mindre naturskogsartad skog med endera grandominans på växtligare mark eller talldominans på höjdryggar med tunt jordtäckje. Lövträdsinslag finns över hela arealen gammelskog men i olika grad. I brantare sluttningar är förekomsten av asp stor. Även gamla björkar förekommer här och var. Flertalet hotade kryptogamer som hittats i området är knutna till gamla aspar, asplågor eller barkfallna björkar i fuktig och stabil miljö, t.ex. kandelabersvamp och vit

vedfingersvamp som båda är beroende av murken och fuktig aspved. Kläckhål efter asppraktbagge hittades på några spridda solexponerade aspar längs södra fastighetsgränsen där skogen exponeras av solen pga. angränsande ungskog. I små sumpskogspartier här och var finns ett större inslag av björkhögstubbar som angripits av bl.a. den allmänna skalbaggen bredhalsad varvsfluga. De döda björkhögstubbarna med uppfläkt näver är viktiga växtplatser för fuktighetskrävande skorplavar som brunpudrad nållav och liten blekspik. I några riktigt blöta partier, bl.a. kring Svarttjärnet i nordvästra delen, finns en mycket välutvecklad blandsumpskog med bitvis stort inslag av klibbal och grövre björk.

På högläntare delar där gran dominerar finns senvuxna bestånd med fläckvis riklig förekomst av hänglavar.

Närheten till skogstjärnet och den omgivande slutna gammelskogen bidrar till hög luftfuktighet i lokalklimatet vilket gynnar flertalet krävande mossor och lavar. Blåmossa har även hittats växande i mindre kuddar på några ställen.

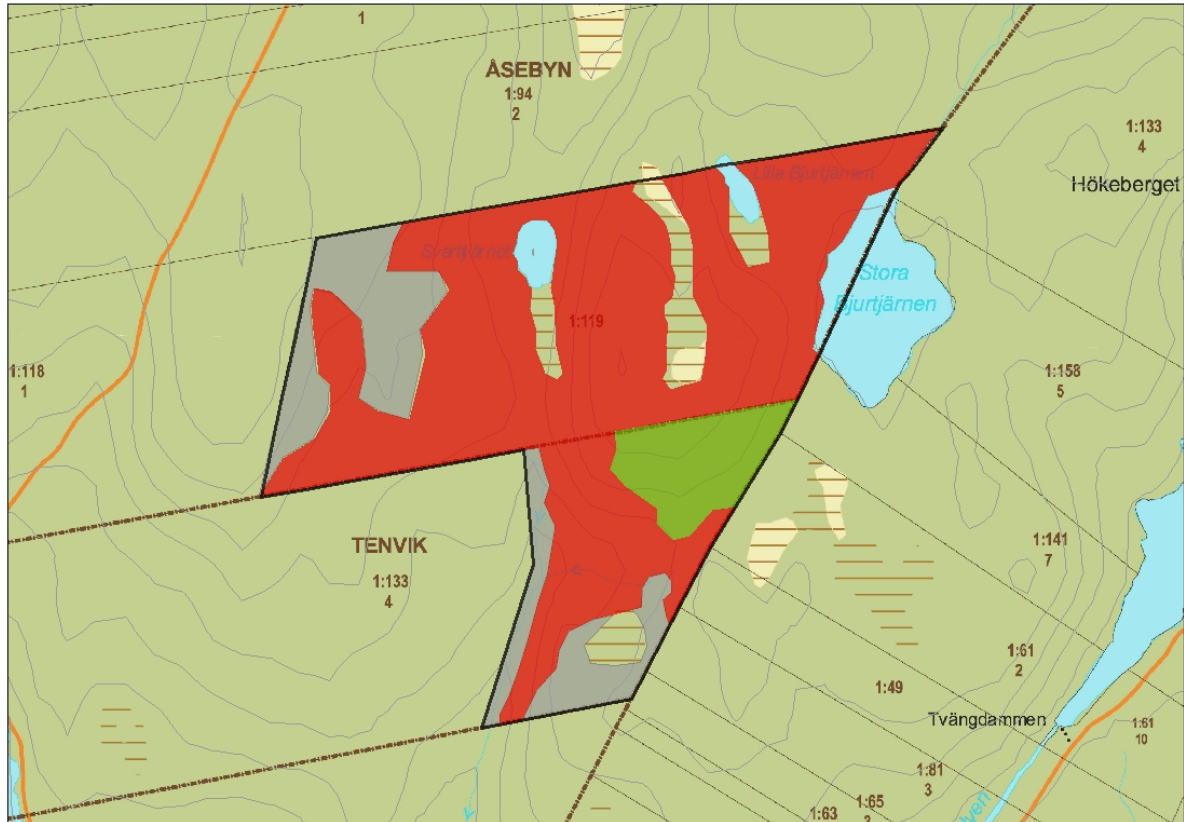
Här och var är granskogen tät och självgallring genom konkurrens i kombination med insekts- och svampangrepp har fläckvis skapat en hel del torrträd och lågor. Färska arttypiska hackmärken efter den hotade tretåiga hackspetten finns spridda i hela gammelskogen. Arten är sannolikt stationär i området. På några tätvuxna granar noterades angrepp av bronsbjon, en sällsynt skalbagge som kräver god tillgång på senvuxna, gamla granar som på olika sätt stressats och försvarats sig genom en hård, kådrik och fasttorkad bark. På höjderna där gran dominerar är skogen fläckvis mycket hänglavrik. Hänglavarna består främst av olika skägglavar men en hel del garnlav noterades också och konstaterades även fertil (med fruktkroppar) på ett par ställen vilket brukar vara ett bra tecken på en stabilt och fuktigt lokalklimat.

I några sumpskogspartier förekommer även granlågor i olika nedbrytningsgrader. På några barklösa och relativt murkna granlågor gjordes fynd av de vedlevande mossorna vedtrappmossa och grön sköldmossa. Båda är beroende av äldre död ved i fuktiga förhållanden.

Hällmarkstallskogen innehåller begränsat med död ved, endast spridda torrakor och brandstubbar. Dock finns flertalet överståndare kvar sedan flera århundraden tillbaka. En tall som borrades hade hela 396 årsringar vilket sannolikt är en av de äldsta tallarna i trakten. Spritt finns grovgreniga pansarbarkstallar varav några är kraftigt betade av tjäder vilket vittnar om skogens betydelse för arten under vintern. Även de många asparna utgör säkerligen ett värdefullt höstfoder för arten. Sumpskogarna och myrkanterna är också skogsmiljöer som gynnar tjäder och järpe.

Hällmarkstallskog med inslag av torrakor och några riktigt gamla tallar.

Detalj karta över det funktionsindelningen.

Funktionsindelnung

Reservatsförslaget har delats in i tre olika delområden utifrån dess naturvärde och utvecklingspotential. Röd färg anger värdekärnan som består av ett sammanhängande naturområde som bedömts ha stor betydelse för flora och fauna och/eller är en prioriterad naturtyp. Naturvärdena i detta har beskrivits tidigare i dokumentet. Grönt delområde består av utvecklingsmark. Delområdet är beläget strax sydväst om Stora Bjurtjärn och består av en yngre barrblandskog med god tillgång på gamla tallöverståndare. Delområdet har förutsättningar att utveckla och förstärka värdekärnans naturvärde antingen på kort eller längre sikt vid en kombination av fri utveckling av granpartierna och extensiv skötsel av tallpartierna. Huvudsyftet är att skapa luckor, död ved och gynna tallöverståndarna.

Det grå delområdet är arronderingsmark vilka består av marker utan påvisade naturvärden som medtagits i ett reservatsförslag främst för att förbättra reservatets geografiska utformning.

Total lista över signal- och rödlistade arter vid Korsdalen

De arter som är rödlistade är försedda kategoriförkortning efter det latinska namnet.

Kategorierna och namnen följer *Rödlistade arter i Sverige 2005* (Gärdenfors, U. (red.) 2005, ArtDatabanken, SLU Uppsala).

Fåglar

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* VU (färska hackmärken)

Tjäder *Tetrao urogallus*

Insekter

Asppraktbagge *Descarpentriesina variolosa* (kläckhål)

Bronshjon *Callidium coriaceum* (gnagspår)

*Kärlväxter*Knärot *Goodyera repens*Blåsippa *Hepatica nobilis**Mossor*Vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* NTGrön sköldmossa *Buxbaumia viridis*Stor revmossa *Bazzania trilobata*Krushättemossa *Ulota crispa*Stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*Vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum*Västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*Långfliksmossa *Nowellia curvifolia*Blåmossa *Leucobryum glaucum**Lavar*Brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* NTAspgelélav *Collema subnigrescens* NTDvärgbägarlav *Cladonia parasitica* NTLunglav *Lobaria pulmonaria* NTLiten blekspik *Sclerophora peronella* NTGarnlav *Alectoria sarmentosa*Kattfotslav *Arthonia leucophelaea*Rostfläck *Arthonia vinosa*Liten spiklav *Calicium parvum*Gulnål *Chaenotheca brachypoda*Grynig blåslav *Hypogymnia farinacea*Gammelgranslav *Lecanactis abietina*Skinnlav *Leptogium saturninum*Kortskaftad ärgspik *Microcalicium ahlneri*Bårdlav *Nephroma parile*Korallblylav *Parmeliella triptophylla*Osepterad kvistspik *Phaeocalicium praecedens*Koralllav *Sphaerophorus globosus**Svampar*Kandelabersvamp *Clavicornia pyxidata* NTVit vedfingersvamp *Lentaria epichnoa* NTStor aspticka *Phellinus populicola* NTUllticka *Phellinus ferrugineofuscus*Vedticka *Phellinus viticola*Rävticka *Inonotus rheades*Text och foto: Fredrik Wilde, Länsstyrelsen
Värmland

Kläckhål efter aspraktbagge.

Sumpskogsparti intill Svarttjärn.

Lövrik liten brant i centrala delen.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET KORSDALEN

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Korsdalen är bevara och utveckla biologisk mångfald i ett område med värdefull lövträdsrik naturskogsartad gammal barrskog. Strukturer som död ved, lövträd och gamla grova träd ska förekomma i en för naturtypen gynnsam omfattning. Området ska tillsammans med andra skyddade skogsmiljöer i omgivande landskap ge goda förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av typiska växt- och djursamhällen.

Syftet uppnås genom att: skog och myr tillåts att utvecklas fritt, exploatering och arbetsföretag i området förhindras. Restaurerings- åtgärder utförs som innebär återskapande av lövrika skogar på utvecklingsmark.

2. Beskrivning av bevarandevärden

2.1. Administrativa data

Objektnamn	Korsdalen
RegDosnummer	2005524
Kommun	Årjäng
Markslag och naturtyper (ha):	
barrblandskog	17,0 ha
tallskog	15,7 ha
granskog	14,0 ha
lövblandad barrskog	3,4 ha
triviallövskog	1,0 ha
sumpskog och våtmark	3,1 ha
sjöar och vattendrag	1,8 ha
övriga markslag	2,8 ha
Total areal	58,8 ha
prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Naturskogsartad gammal barrskog
Strukturer	Lövträd, död ved, grova och gamla träd och åldersvariation
Arter	Grön sköldmossa, tretåig hackspett, vedtrappmossa, aspgelélav, lunglav, vit vedfingersvamp, stor aspticka och kandelabersvamp.

2.2. Historisk och nuvarande markanvändning

Korsdalen ligger i ett kuperat skogs- och myrområde väster om Nedre Tvängen. Inne i området finns vattendrag och småtjärnar. Enligt hembygdskartan fanns ingen bebyggelse i området i slutet av 1800-talet, utan marken betecknades som skogsmark. I närheten fanns flera små torp, gårdar och sätrar och en stig fanns strax öster om reservatsområdet. Närheten till bebyggelse gör att man kan anta att området varit påverkat av människor under lång tid.

2.3. Områdets bevarandevärden

2.3.1. Biologiska bevarandevärden

En större del av området hyser mer eller mindre naturskogsartad skog med endera grandominans på växtligare mark eller talldominans på höjdryggar med tunt jordtäckte. Lövträdsinslag finns över hela arealen gammelskog men i olika grad. I brantare sluttningar är förekomsten av asp stor. Även gamla björkar förekommer här och var.

Flertalet hotade kryptogamer som hittats i området är knutna till gamla aspar, asplågor eller barkfallna björkar i fuktig och stabil miljö, t.ex. kandelabersvamp och vit vedfingersvamp som båda är beroende av murken och fuktig aspved. Kläckhål efter aspraktbagge hittades på några spridda solexponerade aspar längs södra fastighetsgränsen där skogen exponeras av solen p.g.a. angränsande ungskog. De döda björkhögstubbarna med uppfläkt näver är viktiga växtplatser för fuktighetskrävande skorplavar som brunpudrad nållav och liten blekspik. I några riktigt blöta partier, bl.a. kring Svarttjärnet i nordvästra delen, finns en mycket välutvecklad blandsumpskog med bitvis stort inslag av klibbal och grövre björk. Närheten till skogstjärnet och den omgivande slutna gammelskogen bidrar till hög luftfuktighet i lokalklimatet vilket gynnar flertalet krävande mossor och lavar.

Här och var är granskogen tät och självgallring genom konkurrens i kombination med insekts- och svampangrepp har fläckvis skapat en hel del torrträd och lågor. Färska arttypiska hackmärken efter den hotade tretåiga hackspetten finns spridda i hela gammelskogen. Arten är sannolikt stationär i området. På några tätvuxna granar noterades angrepp av bronsbjon, en skalbagge som kräver god tillgång till senvuxna, gamla granar som på olika sätt stressats och försvarats sig genom en hård, kådrik och fasttorkad bark. På höjderna där gran dominerar är skogen fläckvis mycket hänslavrik. Hänslavarna består främst av olika skägglavar men en hel del garnlav noterades också och konstaterades även fertil (med fruktkroppar) på ett par ställen vilket brukar vara ett bra tecken på en stabilt och fuktigt lokalklimat.

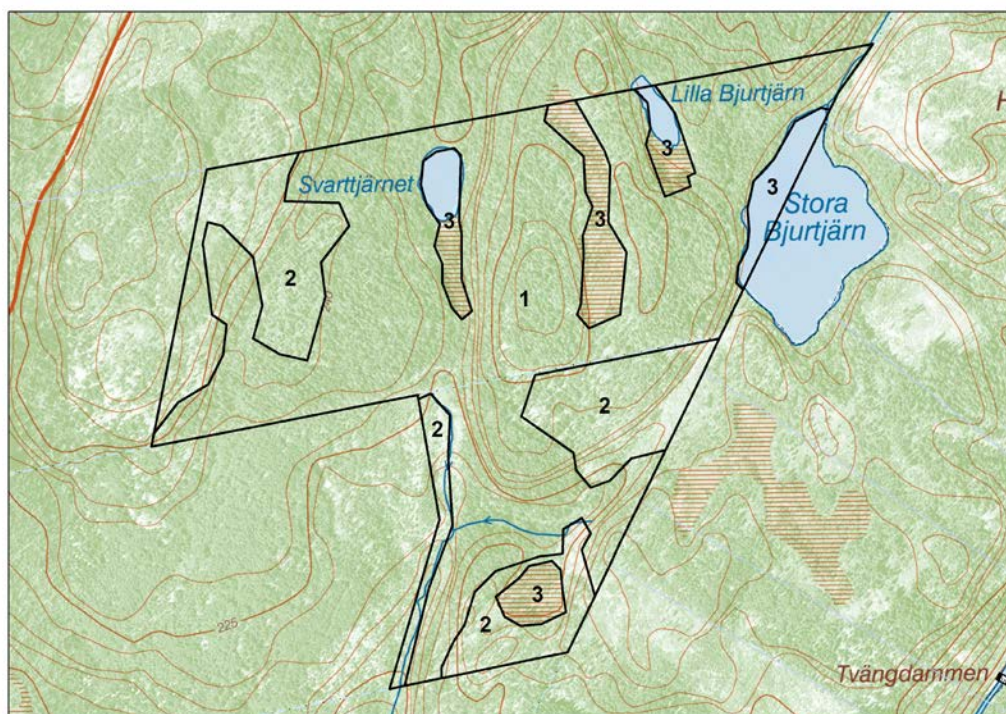
I några sumpskogspartier förekommer även granlångor i olika nedbrytningsgrader. På några barklösa och relativt murkna granlångor gjordes fynd av de vedlevande mossorna vedtrappmossa och grön sköldmossa. Båda är rödlistade och beroende av äldre ved med fuktiga förhållanden.

Hällmarkstallskogen innehåller begränsat med död ved, endast spridda torrakor och brandstubbar. Dock finns flertalet överståndare kvar sedan flera århundraden tillbaka. En tall på höjden söder om Lilla Bjurtjärn åldersbestämdes till hela 391 år vilket sannolikt är en av de äldsta tallarna i trakten. Spritt finns grovgreniga pansarbarkstallar varav några är kraftigt betade av tjäder vilket vittnar om skogens betydelse för arten under vintern. Sumpskogarna och myrkanterna är också skogsmiljöer som gynnar tjäder och förutsättningarna för området att hysa en spelplats är gynnsamma.

3. Skötselområden

Skogen i området har delats in i tre olika skötselområden utifrån funktionsindelningsbegreppet. Enligt funktionsindelningsbegreppet har området delats in i värdekärna, utvecklingsmark och arronderingsmark, där värdekärna är sådan mark som i dagsläget hyser höga naturvärden och hotade arter, medan utvecklingsmarken har potential att inom kort tid utveckla höga naturvärden och arronderingsmarken är mark som tas med för att få praktiska gränser. Friluftsliv har fått ett eget skötselområde som omfattar hela reservatet.

Figur 1. Skötselområdenas utbredning inom naturreservatet Korsdalen. Kartan visar utbredningen av skötselområdena 1-3. Friluftsliv har ett eget skötselområde som innefattar hela reservatet.

3.1. Skötselområde 1/ barrskog och lövblandad barrskog 39 hektar

Skötselområdet utgörs av det som klassats som värdekärna i funktionsindelningen. Skogen är naturskogsartad och domineras av gran på fuktigare mark och tall på höjdryggar med tunt jordtäckje. Lövträdsinslag finns i varierande grad i hela skötselområdet. I brantare sluttningar är förekomsten av asp stor. Även gamla björkar förekommer här och var. Död ved förekommer spritt i skötselområdet. Flertalet hotade kryptogamer i skötselområdet är knutna till gamla aspar, asplågor eller barkfallna björkar i fuktig och stabil miljö.

3.1.1. Bevarandemål

Skogen i området ska utgöra en livsmiljö för de missgynnade och hotade arter som är karaktäristiska för barnnaturskog. Skogen ska fortsätta att utveckla naturskogskaraktären, med strukturer som död ved och döende träd, gamla träd, grova träd och inslag av lövträd.

3.1.2. Åtgärder

Områdets naturskogskaraktär ska utvecklas genom fri utveckling.

3.2. Skötselområde 2/ Utvecklingsmark och arronderingsmark 13 hektar

Skötselområde tre består av flera mindre skogsområden med yngre barrblandskog eller yngre skog som påverkats av skogsbruk. I skötselområdet finns dock bitvis god tillgång på gammal tall och en del död ved. En bäck rinner igenom området.

3.2.1. Bevarandemål

Skogen ska utvecklas mot lövrik barnnaturskog med inslag av äldre tallöverståndare.

3.2.2. Åtgärder

För att påskynda utvecklingen mot naturskogsstadiet kan man göra en försiktig, luckvis röjning, med syftet att gynna tallöverståndarna och öka lövträdsandelen. Välslutna granpartier bör dock bevaras intakta.

3.3. Skötselområde 3/ Myr och sjö 6 hektar

Skötselområdet utgörs av de tre tjärnar som finns i området och de myrområden som finns i området. Sjö och våtmarker är viktiga faktorer som skapar det fuktiga klimat som finns i reservatet och som gör det till en god livsmiljö för kryptogamer.

3.3.1. Bevarandemål

Tjärnar och myrmarker ska bevaras i nuvarande omfattning. Hydrologin och hydrokemin ska vara ostörd.

Åtgärder

Fri utveckling.

3.4. Skötselområde 4/ Friluftsliv

Området är relativt lätt att promenera i och innehåller fina tjärnar som kan bli fina rastplatser. Reservatet är däremot relativt litet och därför görs ingen särskild satsning på leder inom reservatet.

3.4.1. Bevarandemål

Besökare till området ska kunna nå området med bil, förutom under tjällossningstid, och det ska finnas plats att parkera två till tre bilar. Vid parkeringen ska det finnas information om föreskrifter och naturvärden samt karta över området. Från parkeringen ska det finnas utmärkt stig fram till reservatsgränsen. Gränsen till reservatet ska vara tydligt markerad i terrängen.

3.4.2. Åtgärder

Parkeringsplats och informationstavla ska anordnas vid intill den bilväg som lägger väster om reservatet enligt avtal på fastigheten Åsebyn 1:112. Från parkeringsplatsen ska en led anläggas fram till den västra reservatsgränsen enligt avtal. Reservatsgränsen röjs och markeras enligt Naturvårdsverkets riktlinjer och vid behov ordnas vägvisning till reservatet. Vägbeskrivning till reservatet och information om reservatet görs tillgängligt på Länsstyrelsens hemsida.

4. Uppföljning

Bevarandemålen för området ska preciseras i nivåsatta s.k. målindikatorer. En redogörelse för uppföljning av målindikatorerna ska tas fram i en särskilt beslutad uppföljningsplan.

4.1. Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts, vem som utfört dem samt när de genomförts.

I den årliga dokumentationen bör följande ingå:

- Skyltning och parkeringsplats
- Åtgärder i skogsbestånd

4.2. Uppföljning av kvalitetsmål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av kvalitetsmål genomförs varje år för:

- ✓ Skyltning, information och leder

✓

5. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

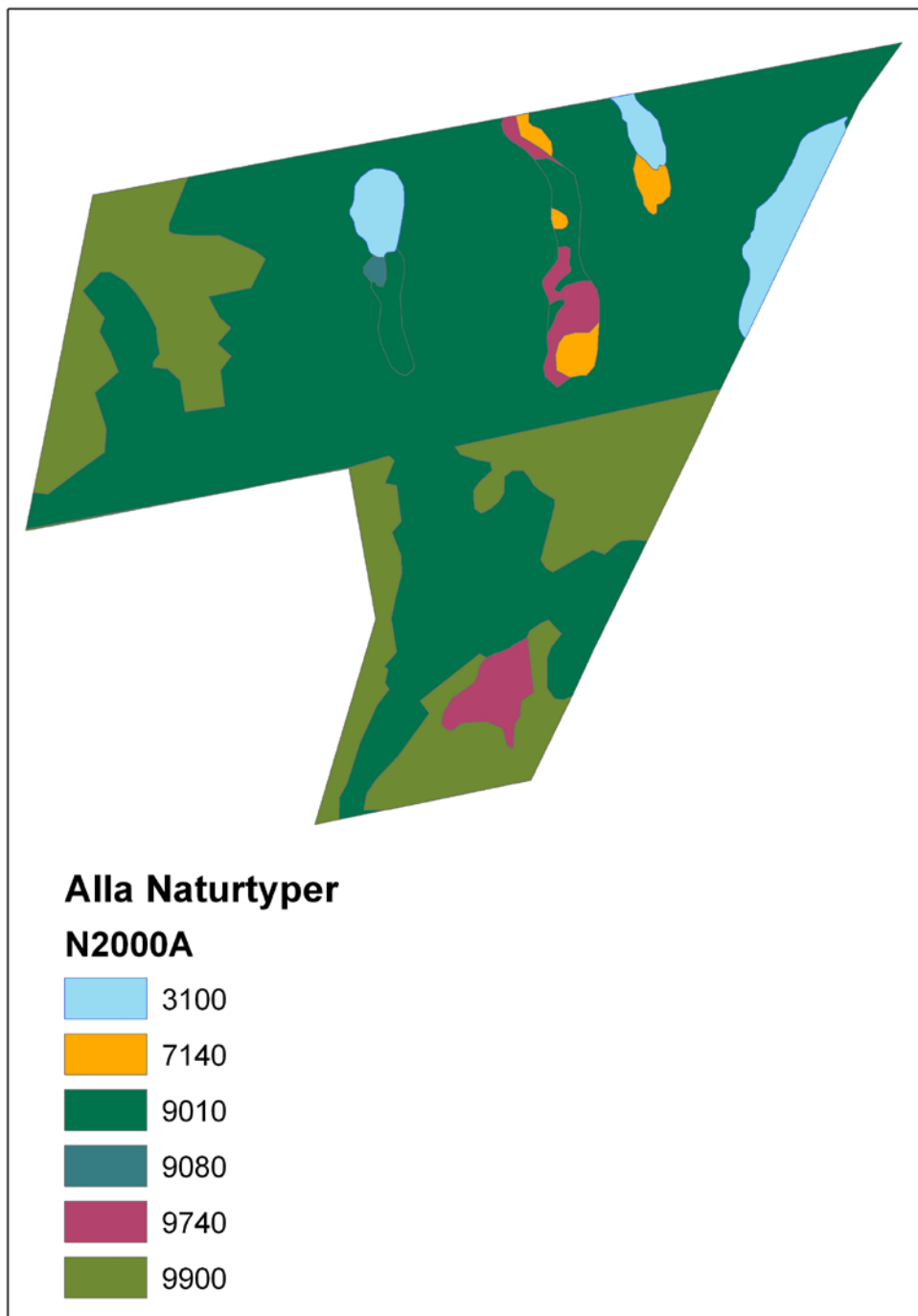
Skötselåtgärd	När	Skötselområde
Markvård		
Luckvis röjning för att gynna tallöverståndare och öka lövträdsandelen	2013-2018	3
Anläggningar för friluftslivet		
Informationstavla	2013	4
Underhåll av skyltar, parkeringsplats och leder	2013 och framåt	4

Genomförd dokumentation

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering.1995-08-07 (Roger Gran) Nb 10C8a 20 del 1, 2 och 3, Nb 10C8a 11

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering 1998-06-17 (Roger Gran) Nv 10C8a 30, Nb 10C8a 32, Nb 10C8a 9

Foto Fredrik Wilde

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188
Karta över utbredning av naturtyper enligt Natura 2000.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.